

Титаренко Любов Михайлівна
кандидатка економічних наук, доцентка
Амеліна Єлизавета Валеріївна
здобувачка, Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Міжнародна міграція населення і особливо робочої сили є однією з об'єктивних підстав становлення цілісної світогосподарської системи. Вона зумовлюється як чинниками внутрішнього економічного розвитку кожної окремої країни так і зовнішніми чинниками, військовою агресією.

Так, широкомасштабна військова агресія, що розпочата 24 лютого 2022 р. Російською Федерацією проти України, спричинила масовий виїзд населення за межі країни. Мільйони українців перетнули державний кордон із сусідніми країнами, велика кількість українців стали внутрішньо переміщеними особами. За дослідженнями, проведеними Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців, в Україні на даний час відбувається найбільша і найшвидша криза вимушеного переміщення із часів Другої світової війни [1].

Зміна умов перебування та фінансова допомога посилюють міграційні тенденції серед українців, зокрема з метою зміни країни надання тимчасового захисту. Також небезпечним для економіки країни є евакуація бізнесу або релокація його за кордон з території України, оскільки породжує численні ризики збільшення міграційного потенціалу країни, вимивання інтелектуально-кадрового та підприємницького ресурсу.

Водночас проблема вільної міграції є небезпечною для урядів усіх країн як в політичному, так і в соціальному аспекті. Тому виникає нагальна необхідність активізації та вдосконалення інструментарію державного регулювання міграції. Для України, як і для європейських держав, формування ефективної політики регулювання міграції залишається актуальним викликом та вимагає обґрунтування адекватних механізмів, інструментів і заходів управління міграційними процесами.

Так, в січні 2024 року була оновлена та схвалена стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року. Стратегія спрямована на привернення уваги до міграційних проблем, згуртування суспільства з метою їх розв'язання, забезпечення взаємозв'язку міграційної політики з іншими сферами діяльності держави, перехід від політики реагування на внутрішні та зовнішні виклики у сфері міграції до політики прогнозування та попередження; враховує необхідність правового врегулювання і практичного вирішення проблемних

питань, зумовлених та загострених широкомасштабною військовою агресією, розпочатою 24 лютого 2022 р. Російською Федерацією проти України [1].

Наразі країни Європи та розвинені країни світу мають певний потенціал, досвід і автономію для формування механізмів управління міграційними процесами у контексті регулювання розвитку національної економіки. Світова практика має позитивний досвід щодо управління міграційними процесами задля отримання ефективних соціально-економічних результатів і формування сприятливих умов для трансформації національних економік, а також реалізації власної державної політики управління міграційними процесами.

Зокрема, вперше у своїй історії Європейський Союз ввів у дію Директиву про тимчасовий захист, яка запроваджує нормативно-правові положення для допомоги у врегулюванні масового прибуття людей [2]. Водночас Європейська комісія розпочала координацію з країнами ЄС для збору інформації про ситуацію на місцях та запобігання торгівлі людьми.

Генеральний директорат з питань міграції і внутрішніх справ (DG HOME) координує Платформу солідарності, яка об'єднує країни ЄС, міжнародних партнерів та агенції ЄС для забезпечення імплементації Директиви про тимчасовий захист. План ЄС із забезпечення готовності до міграції та кризових ситуацій залучено до збору інформації щодо прибуття біженців, щоб належним чином стимулювати заходи з врегулювання міграційних процесів.

Міграція населення зумовлена війною в Україні змінює соціально-демографічну структуру міграційних потоків, Така ситуація об'єктивно потребує формування та реалізації більш ефективної та якісної соціально-гуманітарної політики, орієнтованої на врегулювання гострих соціальних проблем та міграційних процесів. Процес регулювання міграційних процесів покликаний стримати міграційні втрати українських громадян і зберегти людський капітал як ключовий інтелектуальний та кадровий ресурс, необхідний для відбудови України у складних умовах війни і її соціально-економічних наслідків, оновлення економіки у післявоєнний час.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року. Із змінами і доповненнями, внесеними розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 січня 2024 року №43-р https://ips.ligazakon.net/document/view/kr170482?an=287&ed=2024_01_19

2. Регулювання міграції: Прийом біженців з України. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/migration-management-welcoming-refugees-ukraine_uk